Landschapsbeheer Flevoland
Botter 14-03, 8232 JP Lelystad
0320-294939
flevoland@landschapsbeheer.net
www.landschapsbeheerflevoland.nl

Rapport

Activiteitenplan Lange Voor Marknesse

[redacted]

Juni, 2026

Onze Missie

Zorg voor ons landschap

Met gedrevenheid werken we aan het behoud en de versterking van het unieke landschap van Flevoland. Dit doen we samen met bewoners, vrijwilligers, grondeigenaren, bedrijven en maatschappelijke partners. Want een landschap leeft pas echt als mensen er zelf actief bij betrokken zijn.

We koesteren de natuur en het erfgoed die Flevoland bijzonder maken. We verbinden mensen met hun landschap en versterken ook de onderlinge verbindingen binnen het landschap zelf. Onze vrijwilligers vormen hierbij het kloppend hart.

We ondersteunen overheden, bedrijven, organisaties en particulieren met advies, projecten en samenwerking op maat, zodat we samen kunnen bouwen aan een gezond, waardevol en toekomst-bestendig landschap voor alle Flevolanders.

Titel : Activiteitenplan Lange Voor Marknesse
Auteur : [redacted]
Datum : Juni, 2026
Rapportnr. : LBF-2026-028
Geldigheid : 2 jaar

Landschapsbeheer Flevoland
Botter 14-03
8232 JP Lelystad
0320-294939
flevoland@landschapsbeheer.net
www.landschapsbeheerflevoland.nl

Inhoud

1. Inleiding 4
2. Projectgegevens 5
2.1. Naam project 5
2.2. Doel Project 5
2.3. Startdatum en einddatum 5
2.4. Locatie project 5
3. Aanwezige beschermde soorten 6
3.1 Spreeuw (Sturnus vulgaris) 6
3.2 Huismus (Passer domesticus) 6
3.3 Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus) 7
3.4 Laatvlieger (Eptesicus serotinus) 7
4. Werkzaamheden 8
4.1. Geplande werkzaamheden 8
4.2. Mitigerende maatregelen 9
4.2.1 Spreeuw (*Sturnus vulgaris*) 9
4.2.2 Huismus (Passer domesticus) 10
4.2.3 Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) 11
4.2.4 Laatvlieger (Eptesicus serotinus) 13
4.2.5 Overzicht mitigerende maatregelen en compensatie 16
4.3 Effecten op de korte termijn 17
4.4 Effecten op de langere termijn 18
5. Wettelijk kader 19
5.1. Alternatieven afweging 19
5.2 Wettelijk belang 20
5.3 Staat van instandhouding 21
5.3.1 Spreeuw (*Sturnus vulgaris*) 21
5.3.2 Huismus (Passer domesticus) 21
5.3.3 Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus) 22
5.3.4 Laatvlieger (Eptesicus serotinus) 23
5.3.5 Effecten op de staat van instandhouding 23
Literatuur 23
Bijlage 26
Bijlage 1 adressen Mercatus 26

1. Inleiding

Mercatus is voornemens om in het najaar 2027 renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden uit te voeren aan de Lange voor in Marknesse.

Daarbij is er een omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten benodigd. Daartoe zijn een aantal stappen al gezet. Er heeft hiervoor nader onderzoek plaatsgevonden, zie LBF-2024-065. De aanwezige beschermde soorten vragen nu aandacht bij de uitvoering van het werk en bedacht moet worden hoe de werkzaamheden zodanig uitgevoerd kunnen worden dat de beschermde soorten er geen hinder van ondervinden. Dit wordt uitgewerkt in een Activiteitenplan (stap 2). Tabel 1 geeft aan welke stappen in het gehele proces gemaakt moeten worden.

Stap 1	**Ecologisch onderzoek**	Natuurtoets/QuickScan
Stap 1a		Nader onderzoek *(indien nodig)*
Stap 2	**Plan van aanpak**	Activiteitenplan of Ecologisch werkprotocol opstellen
Stap 2a		Alternatieve verblijfplaatsen realiseren *(indien nodig)*
Stap 3	**Vergunningsaanvraag**	Vergunningsaanvraag indienen Beoordeling en verlening Omgevingsvergunning
Stap 4	**Start activiteiten**	Mitigerende maatregelen toepassen *(indien nodig)*

Mercatus heeft aan Landschapsbeheer Flevoland gevraagd om het activiteitenplan (Stap 2) uit te werken.

Figuur 1 Lange Voor, Emmeloord

2. Projectgegevens

2.1. Naam project

Renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden aan de Lange voor in Marknesse.

2.2. Doel Project

Het doel van het project is het renoveren en verduurzamen van de woningen aan de Lange Voor in Marknesse. De werkzaamheden worden uitgevoerd in opdracht van Mercatus en bestaan uit een combinatie van energetische verbeteringen, onderhoudswerkzaamheden en installatietechnische aanpassingen.

De ingrepen omvatten onder andere het isoleren van daken, gevels en vloeren, het vervangen van kozijnen en beglazing, het aanpassen van ventilatievoorzieningen en het uitvoeren van onderhoud aan gevels en daken. De werkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat aanwezige natuurwaarden worden gerespecteerd en wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving met betrekking tot beschermde soorten.

2.3. Startdatum en einddatum

Startdatum: 1 November 2026

Einddatum: 31 december 2028

2.4. Project locatie

De werkzaamheden vinden plaats aan de woningen aan de Lange Voor in Marknesse. Het betreft de binnen het projectgebied geselecteerde woningen. Een globale overzichtskaart van het projectgebied is opgenomen in Figuur 2. Een volledig overzicht van de betreffende adressen is opgenomen in bijlage 1.

Figuur 2 Overzicht woning Mercatus Lange Voor, Marknesse.

3. Aanwezige beschermde soorten

Uit het natuuronderzoek van Landschapsbeheer Flevoland (rapportnummer LBF-2025-086) blijkt dat voor de voorgenomen werkzaamheden een omgevingsvergunning voor de activiteit flora- en fauna-activiteiten noodzakelijk is voor de volgende beschermde soorten:

- Spreeuw (*Sturnus vulgaris*)
- Huismus (*Passer domesticus*)
- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)

Andere beschermde soorten zijn tijdens het onderzoek niet aangetroffen binnen het projectgebied.

3.1 Spreeuw (Sturnus vulgaris)

De spreeuw is een inheemse vogelsoort die beschermd is onder de Omgevingswet. De soort komt algemeen voor in Nederland en maakt gebruik van gebouwen en bomen als nestlocatie.

In de bebouwde omgeving broedt de spreeuw veelal in holtes in gebouwen, zoals onder dakpannen, in openingen in gevels en in andere beschutte ruimtes. In tegenstelling tot de huismus zijn nestplaatsen van de spreeuw niet jaarrond beschermd, maar alleen tijdens het broedseizoen.

De spreeuw broedt globaal van april tot en met juli. Tijdens deze periode zijn de nesten beschermd tegen verstoring en vernietiging. Buiten het broedseizoen kunnen nestlocaties vervallen, mits geen sprake is van hergebruikte of functioneel belangrijke nestplaatsen. De soort foerageert voornamelijk in open gebieden, zoals graslanden en gazons, vaak in de nabijheid van de nestlocatie.

3.2 Huismus (Passer domesticus)

De huismus is een jaarrond beschermde vogelsoort en is beschermd onder de Omgevingswet. De soort komt algemeen voor in bebouwde omgevingen en is sterk afhankelijk van menselijke bebouwing voor nestgelegenheid.

Huismussen broeden in kolonies en maken gebruik van nestplaatsen in gebouwen, zoals onder dakpannen, in dakranden, in spouwmuren en in openingen in gevels. De soort gebruikt deze nestplaatsen jaarrond, zowel in het broedseizoen als daarbuiten.

De huismus is afhankelijk van een functionele leefomgeving in de directe omgeving van de nestplaats. Deze bestaat uit voldoende foerageergebied (zoals tuinen, erven en groenstructuren), dekking in de vorm van struiken en heggen, en geschikte rustplaatsen.

De soort broedt globaal van maart tot en met augustus en kan meerdere legsels per jaar hebben. Aangezien de nestplaatsen jaarrond beschermd zijn, zijn zowel de verblijfplaatsen als de directe leefomgeving beschermd tegen aantasting en verstoring.

3.3 Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)

De gewone dwergvleermuis is een algemeen voorkomende vleermuissoort in Nederland en is beschermd onder de Habitatrichtlijn en de Omgevingswet. De soort komt zowel in stedelijk als landelijk gebied voor en is sterk gebonden aan bebouwing voor het gebruik van verblijfplaatsen.

Gebouwen worden gedurende het jaar gebruikt als zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en in sommige gevallen als winterverblijf. Deze verblijfplaatsen bevinden zich in smalle ruimten, zoals kieren, naden, spouwmuren, onder dakranden en achter gevelbetimmering. De soort maakt gebruik van kleine openingen in de gevel of onder de dakrand om deze verblijfplaatsen te bereiken.

De gewone dwergvleermuis is afhankelijk van een netwerk van verblijfplaatsen binnen een gebied en wisselt regelmatig tussen verschillende locaties. Daarnaast is de functionele leefomgeving, bestaande uit vliegroutes en foerageergebieden, essentieel. De soort foerageert voornamelijk in de avond en nacht boven tuinen, erven, groenstructuren en langs watergangen.

Vleermuizen zijn gevoelig voor verstoring, met name tijdens de kraamperiode (globaal mei tot en met juli) en de paarperiode (globaal augustus tot en met september). Zowel verblijfplaatsen als de functionele leefomgeving zijn beschermd.

3.4 Laatvlieger (Eptesicus serotinus)

De laatvlieger is een gebouwbewonende vleermuissoort en is beschermd onder de Habitatrichtlijn en de Omgevingswet. De soort komt in Nederland geregeld voor in dorpen en steden en maakt vrijwel uitsluitend gebruik van gebouwen als verblijfplaats.

Verblijfplaatsen bevinden zich doorgaans in spouwmuren, achter gevelbetimmering, onder dakranden en op andere beschutte plekken in gebouwen. De soort maakt gebruik van relatief grotere invliegopeningen dan de gewone dwergvleermuis en is minder flexibel in het wisselen van verblijfplaatsen.

Gebouwen worden voornamelijk gebruikt als zomer- en kraamverblijfplaats. In de kraamperiode (globaal mei tot en met juli) verblijven vrouwtjes in groepen en zijn zij extra gevoelig voor verstoring. Ook de paarperiode (globaal augustus tot en met september) is een gevoelige fase.

De laatvlieger foerageert in de omgeving van de verblijfplaatsen, vaak boven open terrein, langs bomenrijen en in de randen van bebouwd gebied. Net als bij andere vleermuissoorten zijn zowel de verblijfplaatsen als de functionele leefomgeving beschermd.

4. Werkzaamheden

In het kader van dit project worden renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden uitgevoerd aan de woningen aan de Lange Voor in Marknesse. De werkzaamheden zijn gericht op het energetisch verbeteren en bouwkundig onderhouden van de bestaande bebouwing.

4.1. Geplande werkzaamheden

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit een samenhangend pakket van bouwkundige, energetische en installatietechnische ingrepen aan de woningen. Deze werkzaamheden hebben betrekking op de gebouwschil (daken, gevels en kozijnen) en de daarin aanwezige constructieve en installatietechnische elementen.

De werkzaamheden omvatten in de eerste plaats het renoveren en isoleren van de daken. Hierbij wordt de bestaande dakconstructie plaatselijk geopend en aangepast, waarbij delen van het dakbeschot en de dakbedekking worden verwijderd en vervangen. Tevens worden dakranden vernieuwd en worden aanwezige schoorstenen verwijderd. In samenhang hiermee worden de daken voorzien van isolatiemateriaal om de thermische kwaliteit te verbeteren. Deze werkzaamheden kunnen leiden tot het tijdelijk of permanent verdwijnen van openingen en ruimten onder de dakconstructie.

Daarnaast worden gevelgebonden ingrepen uitgevoerd. Dit omvat het na-isoleren van spouwmuren, waarbij de gevelconstructie intact blijft maar de spouwruimte wordt opgevuld met isolatiemateriaal. Tevens worden plaatselijk gevelonderdelen geopend ten behoeve van herstelwerkzaamheden aan metselwerk en voegwerk. Ook worden dakgoten en hemelwaterafvoeren vervangen. Deze werkzaamheden kunnen leiden tot het afsluiten van bestaande openingen en het verminderen van beschikbare ruimten in de gevelconstructie.

Verder worden bestaande kozijnen en beglazing verwijderd en vervangen door nieuwe kozijnen met isolerende beglazing. In dit kader worden ook ventilatievoorzieningen aangepast of vernieuwd, bijvoorbeeld door het aanbrengen of wijzigen van ventilatieroosters. Aansluitend wordt de kierdichting van de gebouwschil verbeterd, met name ter plaatse van de kozijnen. Hierbij wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van beschermde soorten, waarbij benodigde openingen naar spouwruimten en dakconstructies behouden blijven of opnieuw worden gerealiseerd.

Aanvullend worden onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de gebouwschil en direct daaraan verbonden elementen. Dit omvat onder andere schilderwerk aan kozijnen, herstel van entree-elementen en lokaal herstel van constructieve onderdelen.

De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd aan de bestaande bebouwing en omvatten het tijdelijk openen, aanpassen en weer afsluiten van constructieonderdelen. Hierbij kunnen bestaande verblijfplaatsen van beschermde soorten, evenals de toegang daartoe en de functionele samenhang met de leefomgeving, tijdelijk of permanent worden aangetast of verdwijnen.

4.2. Mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten op beschermde soorten als gevolg van de werkzaamheden te voorkomen en te beperken, worden mitigerende maatregelen getroffen. Deze maatregelen zijn gericht op het voorkomen van verstoring en het behouden van een gunstige staat van instandhouding van de aanwezige populaties.

De maatregelen bestaan uit een combinatie van tijdelijke voorzieningen voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden en permanente voorzieningen in de eindsituatie. Hierbij wordt rekening gehouden met de ecologie van de betreffende soorten, de kwetsbare perioden en de functionaliteit van verblijfplaatsen en leefgebied.

4.2.1 Spreeuw (*Sturnus vulgaris*)

Voor de spreeuw geldt dat nestplaatsen beschermd zijn gedurende het broedseizoen en zolang deze feitelijk in gebruik zijn. Om verstoring en vernietiging van bezette nesten te voorkomen, worden mitigerende maatregelen getroffen voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden.

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden tijdelijke nestvoorzieningen gerealiseerd. In totaal worden vier spreeuwenkasten geplaatst in de directe omgeving van het projectgebied, aan de woningen aan de Noordzoom in Marknesse. Hierbij wordt gebruik gemaakt van geschikte spreeuwennestkasten, zoals het type NK SE 04 of een gelijkwaardig model.

De tijdelijke nestkasten worden opgehangen op rustige, beschutte locaties, bij voorkeur aan de kopgevels van de woningen, zodat verstoring door dagelijkse activiteiten wordt beperkt. De kasten worden geplaatst op een hoogte van circa 3 tot 5 meter, met een vrije aanvliegroute en bij voorkeur niet pal op het zuiden, om oververhitting te voorkomen. De plaatsing vindt minimaal drie maanden voorafgaand aan de werkzaamheden plaats, zodat de kasten door de soort kunnen worden ontdekt en in gebruik kunnen worden genomen.

In de eindsituatie worden permanente nestvoorzieningen gerealiseerd in de vorm van inbouwkasten in de gevels van de woningen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van inbouwvoorzieningen, zoals het type IB DI 01 of een gelijkwaardig model. Deze voorzieningen worden aangebracht aan de woningen aan de Lange Voor 77, 67, 65, 55, 53, 43, 68, 64, 50 en 36, waarbij per kopgevel één nestvoorziening wordt gerealiseerd. De nestvoorzieningen worden geïntegreerd in de gevel of onder de dakrand, zodat deze duurzaam en onderhoudsarm zijn.

De permanente nestplaatsen worden gerealiseerd op een hoogte van circa 3 tot 6 meter, bij voorkeur in de bovenste zone van de gevel (net onder de dakrand), op rustige delen van de kopgevels. De openingen worden gericht op een vrije aanvliegroute en zodanig geplaatst dat directe verstoring wordt voorkomen. Door de plaatsing van één voorziening per kopgevel en de spreiding over meerdere woningen ontstaat een functioneel en robuust netwerk van nestgelegenheden. Met deze inrichting wordt in de eindsituatie voldoende en duurzame nestgelegenheid geboden, waarmee de functionaliteit van het leefgebied voor de soort behouden blijft.

4.2.2 Huismus (Passer domesticus)

De huismus is een soort met jaarrond beschermde nestplaatsen. Dit betekent dat zowel de nestplaatsen als de directe functionele leefomgeving (koloniestructuur en nabijgelegen foerageergebied) beschermd zijn. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen bestaande nestplaatsen in de gevels en onder de dakranden tijdelijk of permanent verdwijnen. Om negatieve effecten te voorkomen en de functionaliteit van het leefgebied te behouden, worden mitigerende maatregelen getroffen.

Figuur 3 Overzicht huismussen

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden **tijdelijke nestvoorzieningen** gerealiseerd in de directe omgeving van het projectgebied. Deze worden geplaatst aan de woningen aan de Noordzoom, waarbij gebruik wordt gemaakt van de kopgevels van de woningen aan de Noordzoom 21, 31, 93, 101, 103 en 115. Hierbij wordt uitgegaan van een compensatieverhouding van minimaal 1:2, wat betekent dat per verloren nestplaats minimaal twee alternatieve nestmogelijkheden worden aangeboden.

De tijdelijke voorzieningen bestaan uit huismusgeschikte nestkasten, zoals het type NK MU 08 Nestkast ovaal of een gelijkwaardig model. Per kopgevel worden maximaal twee huismuskasten toegepast, zodat clustering mogelijk is zonder overconcentratie op één gevel.

De nestkasten worden geplaatst op een hoogte van circa 2,5 tot 5 meter, bij voorkeur direct onder de dakrand of goot. De kasten worden aangebracht op rustige en beschutte delen van de gevel, met een vrije aanvliegroute. De invliegopeningen worden bij voorkeur noord-, oost- of westgericht georiënteerd om oververhitting te voorkomen. Door plaatsing in kleine clusters op meerdere kopgevels wordt het koloniale gedrag van de huismus gefaciliteerd. De plaatsing vindt tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden plaats, zodat de soort de voorzieningen kan ontdekken en in gebruik kan nemen.

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wordt gefaseerd gewerkt en worden bestaande nestlocaties pas verwijderd nadat de tijdelijke voorzieningen beschikbaar en

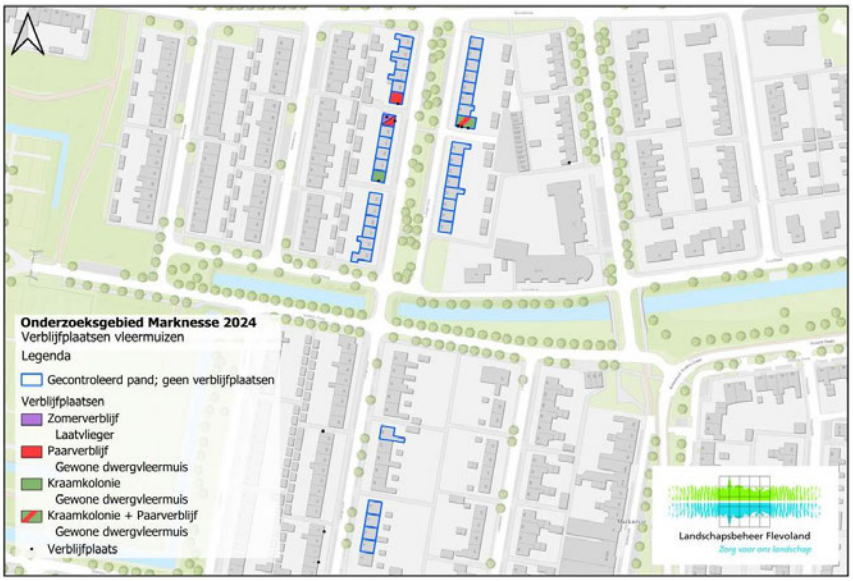
functioneel zijn. Werkzaamheden die kunnen leiden tot verstoring van nestplaatsen worden buiten het broedseizoen uitgevoerd of voorafgaand gecontroleerd op de aanwezigheid van actieve nesten.

In de eindsituatie worden **permanente nestvoorzieningen** gerealiseerd in de vorm van inbouwkasten in de gevels of onder de dakranden van de woningen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van inbouwvoorzieningen, zoals het type IB MU 06 Huismus inbouw nestkast enkel of een gelijkwaardig model. Deze worden aangebracht aan de woningen aan de Lange Voor 77, 67, 65, 55, 53, 43, 68, 64, 50 en 36, waarbij per kopgevel twee huismusvoorzieningen worden ingebouwd.

De permanente nestvoorzieningen worden aangebracht op een hoogte van circa 3 tot 6 meter, bij voorkeur direct onder de dakrand, op rustige delen van de gevel met een vrije aanvliegroute. Door de plaatsing in paren per gevel en verspreiding over meerdere woningen blijft de koloniestructuur behouden. Hiermee wordt geborgd dat voldoende duurzame nestgelegenheid aanwezig is en de gunstige staat van instandhouding van de huismuspopulatie binnen het projectgebied behouden blijft.

4.2.3 Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

De gewone dwergvleermuis is een gebouwbewonende soort die gebruik maakt van kieren, naden en spouwruimten in gebouwen als verblijfplaats. Deze verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd, evenals de functionele samenhang van het netwerk van verblijfplaatsen in de omgeving. De voorgenomen werkzaamheden kunnen leiden tot het tijdelijk of permanent verdwijnen van verblijfplaatsen en het afsluiten van toegangsmogelijkheden. Om negatieve effecten te voorkomen en de functionaliteit van de verblijfplaatsen te behouden, worden mitigerende maatregelen getroffen.

Figuur 4 Overzicht gewone dwergvleermuis

Voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden wordt voorzien in **tijdelijke compensatie** door het geschikt maken van bestaande schoorstenen als verblijfplaats. Deze maatregelen worden getroffen aan de woningen aan het Noordeinde 21, 19, 17, 15, 13, 11, 9 en 7 in

Marknesse. Hierbij wordt uitgegaan van een compensatieverhouding van minimaal 1:4, wat betekent dat per verloren verblijfplaats meerdere alternatieve verblijfsmogelijkheden worden aangeboden.

Per schoorsteen worden op drie zijden van de schoorsteen buitenopeningen gerealiseerd van circa 2 cm breed, die toegang geven tot de ruimte tussen de schoorsteenbuis en de gemetselde buitenzijde van de schoorsteen. De vierde zijde van de schoorsteen blijft gesloten, waarbij per woning wordt gevarieerd welke zijde gesloten blijft, zodat verschillende oriëntaties en aanvliegroutes ontstaan.

De openingen worden aangebracht op een hoogte die aansluit bij de bestaande daklijn en zorgen voor een vrije aanvliegroute. Binnen de schoorsteenconstructie wordt een vrije ruimte van minimaal 2 cm behouden tussen de schoorsteenbuis en de buitenbekleding, zodat vleermuizen zich veilig kunnen ophouden en verplaatsen. Deze oplossing biedt zowel beschutting als een geschikt microklimaat.

Deze voorzieningen worden vanaf begin juli gerealiseerd, zodat de tijdelijke compensatieruimte tijdig beschikbaar is. Het ongeschikt maken van de bestaande verblijfplaatsen vindt plaats eind oktober, waarmee een gewenningsperiode van circa drie maanden wordt geborgd. Hierdoor hebben vleermuizen voldoende tijd om de nieuwe verblijfplaatsen te ontdekken en in gebruik te nemen, en blijft de functionaliteit van het netwerk van verblijfplaatsen behouden.

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wordt voorkomen dat vleermuizen worden ingesloten. Dit gebeurt door het gefaseerd ongeschikt maken van bestaande verblijfplaatsen. In dit kader worden de woningen voorafgaand natuurvrij gemaakt door het toepassen van exclusion flaps (eenrichtingsvoorzieningen), die worden aangebracht in geschikte uitvliegopeningen. Deze maatregelen worden uitgevoerd in een geschikte periode, bij voorkeur in eind oktober, buiten de kwetsbare perioden zoals de kraamperiode (globaal mei tot en met juli) en de paarperiode (globaal augustus tot en met september).

In de eindsituatie worden aanvullend **permanente verblijfvoorzieningen** gerealiseerd in de vorm van inbouwkasten in de gevels van de woningen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van vleermuisvoorzieningen, zoals het type IB VL 11 vleermuis inbouwkast of een gelijkwaardig model. Deze voorzieningen worden aangebracht aan de woningen aan de Lange Voor 77, 67, 65, 55, 53, 43, 68, 64, 50 en 36, zijnde kopgevels binnen het projectgebied.

De inbouwkasten worden geplaatst op een hoogte van minimaal 3 meter en bij voorkeur 4 tot 6 meter, in de bovenste zone van de gevel, bij voorkeur direct onder de dakrand. De voorzieningen worden aangebracht op rustige gevels met een vrije aanvliegroute en zonder directe verstoring door licht of menselijke activiteit. Door de spreiding over meerdere woningen en verschillende oriëntaties wordt een functioneel netwerk van verblijfplaatsen gerealiseerd.

Daarnaast wordt geborgd dat in de schoorstenen functionele openingen aanwezig blijven, zodat vleermuizen toegang houden tot geschikte verblijfplaatsen. Dit geldt voor alle schoorstenen van de woningen aan de Lange Voor die binnen het project worden gerenoveerd.

Per schoorsteen worden minimaal drie openingen gerealiseerd, verdeeld over verschillende zijden van de schoorsteen. De vierde zijde blijft gesloten, waarbij per woning wordt gevarieerd welke zijde dit betreft. Hierdoor ontstaan verschillende oriëntaties en aanvliegroutes, wat de bruikbaarheid van de verblijfplaatsen vergroot.

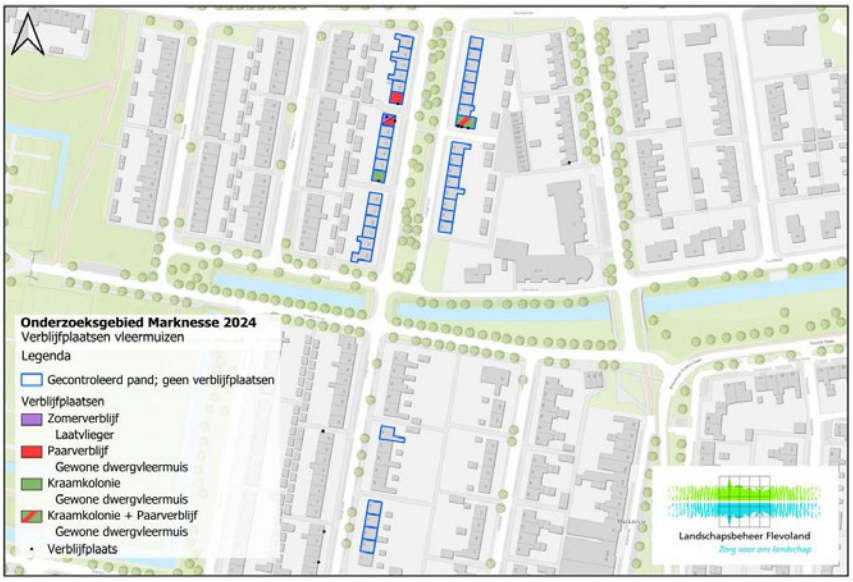
De openingen hebben een minimale breedte van circa 2 cm en geven toegang tot de ruimte tussen de schoorsteenbuis en de gemetselde buitenbekleding. Binnen de schoorsteenconstructie wordt een vrije ruimte van minimaal 2 cm behouden tussen de schoorsteenbuis en de stenen buitenzijde, zodat vleermuizen zich veilig kunnen ophouden en verplaatsen.

Met deze inrichting blijven geschikte verblijfplaatsen aanwezig en wordt de functionele samenhang binnen het netwerk van verblijfplaatsen behouden.

Met bovenstaande maatregelen wordt voorzien in een ruim aanbod van alternatieve verblijfplaatsen, zowel tijdelijk als permanent, waarmee de functionaliteit van het leefgebied behouden blijft en de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis binnen het projectgebied wordt geborgd.

4.2.4 Laatvlieger (Eptesicus serotinus)

De laatvlieger is een gebouwbewonende vleermuissoort die gebruik maakt van grotere en stabiele verblijfplaatsen in gebouwen, zoals spouwmuren, dakconstructies en holle ruimten. De soort is minder flexibel in het wisselen van verblijfplaatsen dan de gewone dwergvleermuis en stelt hogere eisen aan de omvang en het microklimaat van verblijfplaatsen. Verblijfplaatsen van de laatvlieger zijn jaarrond beschermd, evenals de functionele samenhang van het verblijfplaatsen-netwerk. Om negatieve effecten te voorkomen en de gunstige staat van instandhouding te waarborgen, worden mitigerende maatregelen getroffen.

Figuur 5 Overzicht laatvlieger

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt voorzien in **tijdelijke compensatie** door het geschikt maken van spouwruimten als verblijfplaats. Deze maatregelen worden getroffen aan de kopgevels van de woningen aan de Noordzoom 21, 31, 93, 101, 103 en 115 in Marknesse. Hierbij wordt uitgegaan van een compensatieverhouding van minimaal 1:4, zodat per verloren verblijfplaats meerdere alternatieve verblijfsmogelijkheden beschikbaar zijn.

De tijdelijke voorzieningen bestaan uit het realiseren van spouwopeningen van minimaal 2,5 cm, die toegang geven tot de bestaande spouwruimten. Deze openingen worden geplaatst op de kopgevels, op rustige en beschutte locaties, bij voorkeur op een hoogte van minimaal 3 meter, zodat verstoring wordt beperkt en een goede aanvliegroute beschikbaar is. De spouwruimten bieden voldoende volume en beschutting voor de soort en functioneren als tijdelijke verblijfplaats gedurende de werkzaamheden.

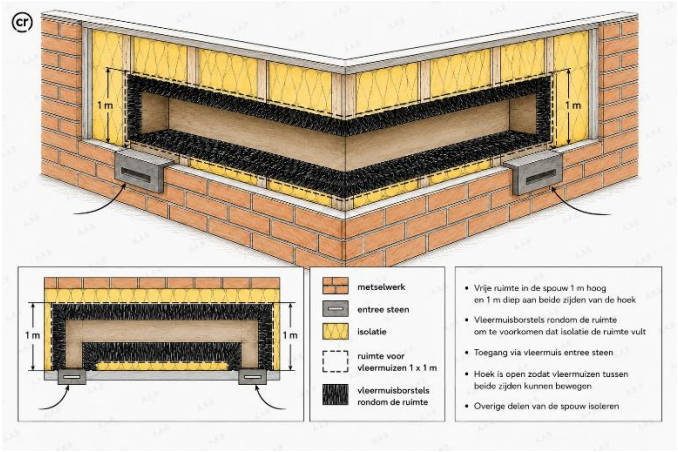
De tijdelijke voorzieningen worden in juli gerealiseerd en zijn daarmee minimaal drie maanden voorafgaand aan het ongeschikt maken of verwijderen van de bestaande verblijfplaatsen, dat eind oktober plaatsvindt, beschikbaar. Hierdoor heeft de laatvlieger voldoende tijd om de nieuwe verblijfplaatsen te lokaliseren en in gebruik te nemen gedurende de vereiste gewenningsperiode.

Tijdens de uitvoering worden bestaande verblijfplaatsen gefaseerd ongeschikt gemaakt en worden woningen natuurvrij gemaakt door het toepassen van exclusion flaps. Deze maatregelen worden uitgevoerd rond eind oktober.

In de eindsituatie worden **permanente verblijfvoorzieningen** gerealiseerd die specifiek zijn afgestemd op de laatvlieger. Deze voorzieningen bestaan uit het creëren van ruime verblijfsruimten in de gevel en dakconstructie van de woningen, gecombineerd met toegang via speciale inbouwvoorzieningen. Aan de hoekwoningen van de Lange Voor 77, 67, 65, 55, 53, 43, 68, 64, 50 en 36.

In de gevel wordt aan beide zijden van de kopgevel een vrije ruimte gerealiseerd van circa 1 m^2 en 5 cm diep, direct aansluitend op de hoek van de woning. Deze ruimte wordt aan beide zijden van de hoek vrijgehouden van isolatiemateriaal en rondom afgezet met vleermuisborstels, zodat de ruimte behouden blijft en niet wordt opgevuld. De twee ruimten staan met elkaar in verbinding via de hoeksituatie, zodat vleermuizen zich tussen beide zijden kunnen verplaatsen.

De toegang tot deze ruimten wordt gerealiseerd door het aanbrengen van vleermuis-entreevoorzieningen, zoals het type IB VL 09 vleermuis entreesteen of een gelijkwaardig model, aan beide zijden van de kopgevel. Deze worden geplaatst op een hoogte van circa 3 tot 6 meter, bij voorkeur in de bovenste zone van de gevel, en zorgen voor een vrije en beschutte aanvliegroute.

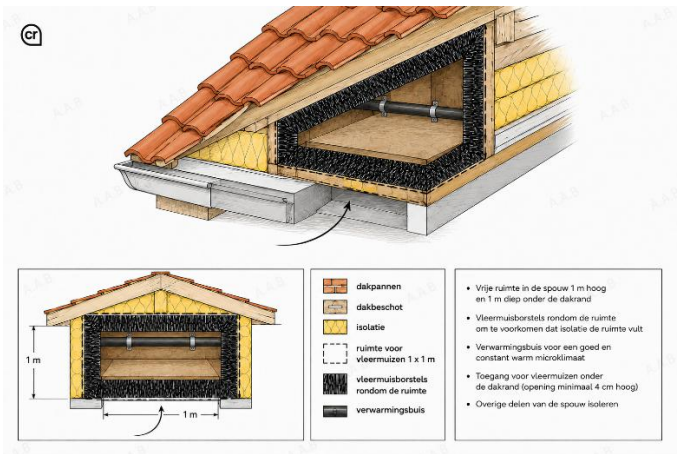
Figuur 6 Voorbeeld ruimte muur Laatvlieger

Daarnaast wordt in de dakconstructie een verblijfsruimte gerealiseerd van circa 1 m² en minimaal 5 cm diep, gelegen onder de dakrand. Deze ruimte wordt aangebracht in de bovenste zone van de dakconstructie, op een hoogte van minimaal 3 meter en bij voorkeur 4 tot 6 meter, zodat verstoring wordt beperkt en een geschikte situering voor vleermuizen wordt geborgd.

De verblijfsruimte wordt gepositioneerd op een rustige plek in de kap, bij voorkeur aan een zijde met een beschutte ligging en zonder directe verstoring door lichtbronnen of intensief gebruik. Er wordt gezorgd voor een vrije en obstakelvrije aanvliegroute naar de opening, bijvoorbeeld via een open ruimte onder de dakrand.

De ruimte wordt voorzien van een opening aan de buitenzijde, bijvoorbeeld onder de dakrand, zodat vleermuizen toegang hebben tot de verblijfsruimte. In deze ruimte wordt een omgelegde verwarmingsbuis aangebracht, die zorgt voor een stabiel en gunstig microklimaat.

De verblijfsruimte wordt rondom afgezet met vleermuisborstels, zodat isolatiemateriaal de ruimte niet kan vullen, terwijl de rest van de constructie wel kan worden geïsoleerd. Hiermee blijft een duurzame en functionele verblijfplaats behouden die geschikt is voor de laatvlieger.

Figuur 7 Voorbeeld ruimte dak Laatvlieger

Door de combinatie van ruime verblijfsruimten in de gevel en dakconstructie, variatie in oriëntatie en voldoende toegangen wordt een duurzaam en functioneel netwerk van verblijfplaatsen gerealiseerd dat geschikt is voor de laatvlieger.

Met bovenstaande maatregelen wordt voorzien in zowel tijdelijke als permanente compensatie, waarbij voldoende verblijfsruimte, geschikte microklimaten en functionele samenhang worden geborgd. Hiermee wordt de gunstige staat van instandhouding van de laatvlieger binnen het projectgebied behouden.

4.2.5 Overzicht mitigerende maatregelen en compensatie

Op basis van het uitgevoerde natuuronderzoek zijn de volgende verblijfplaatsen vastgesteld:

- **Huismus**
  - 4 nestplaatsen (Lange Voor 42, 49, 55 en 61)
  - Compensatiefactor: **1:2 → minimaal 8 nestplaatsen benodigd**
- **Spreeuw**
  - 1 nestplaats (Lange Voor 53)
  - Compensatiefactor: **1:3 → minimaal 3 nestplaatsen benodigd**
- **Gewone dwergvleermuis**
  - 2 kraamverblijfplaatsen (Lange Voor 54 en 55)
  - 4 paarverblijfplaatsen (Lange Voor 54, 65 en 67)
  - Compensatiefactor: **1:4 → minimaal 24 verblijfsmogelijkheden benodigd**
- **Laatvlieger**
  - 1 zomerverblijfplaats (Lange Voor 65)
  - Compensatiefactor: **1:4 → minimaal 4 verblijfsmogelijkheden benodigd**

Soort	Benodigd (minimaal)	Tijdelijke compensatie	Permanente compensatie	Overcompensatie
Spreeuw	3 nestplaatsen	4 nestkasten	10 inbouwkasten	7
Huismus	8 nestplaatsen	12 nestplaatsen	20 inbouwkasten	12
Gewone dwergvleermuis	24 verblijfsmogelijkheden	24 toegangen tot schoorsteen	115 verblijfsmogelijkheden (105 openingen + 10 inbouwkasten)	91
Laatvlieger	4 verblijfsmogelijkheden	6 toegangen spouwruimten	20 verblijfplaatsen (10 spouw + 10 dak)	16

Overcompensatie

In de eindsituatie wordt met de gerealiseerde permanente voorzieningen voorzien in een ruim aanbod aan alternatieve nest- en verblijfplaatsen voor alle aanwezige soorten. Daarbij wordt de minimale compensatieopgave ruimschoots overschreden. Zo worden voor de huismus 20 permanente nestplaatsen gerealiseerd ten opzichte van de minimaal benodigde 8, voor de spreeuw 10 ten opzichte van minimaal 3, voor de gewone dwergvleermuis circa 115 verblijfsmogelijkheden ten opzichte van minimaal 24 en voor de laatvlieger circa 20 verblijfsmogelijkheden ten opzichte van minimaal 4.

Hiermee is sprake van overcompensatie, waarbij naast vervanging ook een duidelijke versterking en spreiding van verblijfplaatsen plaatsvindt. De maatregelen dragen bij aan een robuust en functioneel netwerk dat aansluit op de ecologische eisen van de soorten.

Deze werkwijze sluit hiermee ook aan op de uitgangspunten van een Soortenmanagementplan (SMP) en kan worden beschouwd als een toekomstbestendige inrichting van het leefgebied binnen het projectgebied.

4.3 Effecten op de korte termijn

De voorgenomen werkzaamheden leiden in de huidige situatie tot een tijdelijk verlies of verstoring van nest- en verblijfplaatsen van aanwezige soorten (spreeuw, huismus en gebouwbewonende vleermuizen), doordat delen van de bebouwing worden geopend, aangepast of tijdelijk ontoegankelijk worden gemaakt. Zonder maatregelen kan dit leiden tot verstoring, verwonding of het doden van individuen, hetgeen in strijd is met de verbodsbepalingen onder de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Door het tijdig treffen van mitigerende en compenserende maatregelen worden deze effecten voorkomen. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden tijdelijke alternatieve nest- en verblijfplaatsen gerealiseerd, en wordt een gewenningsperiode van minimaal drie maanden aangehouden zodat soorten deze tijdig in gebruik kunnen nemen.

Daarnaast worden bestaande verblijfplaatsen gefaseerd ongeschikt gemaakt en worden gebouwen, waar nodig, natuurvrij gemaakt met behulp van uitsluitingsmaatregelen (exclusion flaps), uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van de soorten. Hiermee wordt voorkomen dat individuen aanwezig zijn tijdens ingrepen en wordt het risico op negatieve effecten op individuen uitgesloten.

Tijdens de uitvoering wordt verstoring verder beperkt door het minimaliseren van kunstlicht, het gefaseerd uitvoeren van werkzaamheden en het vrijhouden van aanvliegroutes. Als gevolg van deze maatregelen zijn de effecten op de korte termijn beperkt, beheersbaar en ecologisch acceptabel.

4.4 Effecten op de langere termijn

Na afronding van de werkzaamheden zijn oorspronkelijke nest- en verblijfplaatsen in de bestaande bebouwing deels verdwenen of gewijzigd. Zonder aanvullende maatregelen zou hierdoor sprake kunnen zijn van een blijvend negatief effect op de lokale populaties van de aanwezige soorten.

Door het realiseren van permanente nest- en verblijfvoorzieningen in de bebouwing wordt dit effect echter ondervangen. De voorzieningen worden gerealiseerd in een compensatieverhouding die de minimale opgave overschrijdt, waardoor sprake is van overcompensatie en een versterking van het beschikbare aanbod binnen het projectgebied.

Door de spreiding van voorzieningen over meerdere woningen, variatie in oriëntatie en het toepassen van soortspecifieke voorzieningen blijft de functionaliteit van het leefgebied behouden en wordt deze in kwalitatieve zin verbeterd. Daarnaast wordt geborgd dat voorzieningen duurzaam toegankelijk blijven en dat verstorende factoren, zoals verlichting, worden beperkt.

Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat, mits de mitigerende en compenserende maatregelen correct en volledig worden uitgevoerd, geen sprake is van een significant negatief effect op de aanwezige soorten en hun populaties op de langere termijn.

5. Wettelijk kader

De voorgenomen werkzaamheden aan de Lange Voor in Marknesse vallen onder de reikwijdte van de Omgevingswet, waarbij sprake is van een flora- en fauna-activiteit. Uit het uitgevoerde natuuronderzoek blijkt dat beschermde soorten aanwezig zijn, waaronder jaarrond beschermde vogels (huismus), niet-jaarrond beschermde vogels (spreeuw) en gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger).

De werkzaamheden kunnen leiden tot het verstoren, beschadigen of verwijderen van nest- en verblijfplaatsen en vallen daarmee onder de verbodsbepalingen zoals opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Voor de uitvoering van de werkzaamheden is daarom een omgevingsvergunning benodigd.

In dit hoofdstuk wordt onderbouwd dat wordt voldaan aan de voorwaarden voor vergunningverlening, door middel van een alternatievenafweging en een onderbouwing van het wettelijk belang.

5.1. Alternatieven afweging

De voorgenomen renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden hebben betrekking op bestaande woningen aan de Lange Voor en zijn daarmee locatiegebonden. Het uitvoeren van de werkzaamheden op een andere locatie is daarom niet mogelijk.

Bij de voorbereiding van het project is onderzocht op welke wijze de renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd met zo min mogelijk effecten op aanwezige beschermde soorten. De werkzaamheden zijn noodzakelijk om de woningen toekomstbestendig te maken en achterstallig onderhoud weg te nemen. Daarbij is ook gekeken naar de mogelijkheid om de werkzaamheden te beperken tot uitsluitend de meest noodzakelijke onderhoudsmaatregelen. Dit blijkt echter geen duurzame oplossing, omdat de benodigde renovatie- en verduurzamingsdoelstellingen daarmee niet worden gerealiseerd en op termijn aanvullende werkzaamheden alsnog noodzakelijk blijven. Ook is onderzocht of bestaande nest- en verblijfplaatsen volledig behouden kunnen blijven. Dit blijkt niet mogelijk doordat de werkzaamheden plaatsvinden aan daken, gevels en spouwconstructies waarin de aangetroffen nest- en verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Daarom is gekozen voor een werkwijze waarbij de werkzaamheden worden gecombineerd met mitigerende en compenserende maatregelen. Door vooraf alternatieve nest- en verblijfplaatsen aan te bieden, voldoende gewenningstijd te hanteren en permanente voorzieningen in de eindsituatie te realiseren, kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd terwijl de functionaliteit van het leefgebied behouden blijft.

Geconcludeerd wordt dat de gekozen werkwijze de beste balans biedt tussen het uitvoeren van de noodzakelijke renovatie- en verduurzamingsmaatregelen en het zorgvuldig beschermen van de aanwezige beschermde soorten.

5.2 Wettelijk belang

Voor de voorgenomen werkzaamheden is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit vereist. Deze vergunning wordt aangevraagd op grond van de Omgevingswet, waarbij voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn wordt getoetst aan het wettelijk belang.

De aanvraag wordt onderbouwd vanuit het volgende belang: “Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.”

De voorgenomen renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden zijn noodzakelijk om de woningen toekomstbestendig te maken. Door het verbeteren van de gebouwschil en installaties wordt de energieprestatie verhoogd, het wooncomfort verbeterd en wordt bijgedragen aan de reductie van energiegebruik en CO_2-uitstoot.

Daarnaast dragen de werkzaamheden bij aan het verbeteren van de bouwkundige staat van de woningen en het voorkomen van gebreken zoals vochtproblemen en achterstallig onderhoud, die negatieve effecten kunnen hebben op de gezondheid van bewoners. Ook wordt de veiligheid en leefbaarheid van de woningen en de directe omgeving verbeterd.

De voorgenomen werkzaamheden dienen daarmee zowel een maatschappelijk als milieutechnisch belang en vallen onder dwingende redenen van groot openbaar belang zoals bedoeld binnen de kaders van de Omgevingswet, de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.

Gelet op het bovenstaande wordt geconcludeerd dat de werkzaamheden voldoen aan het vereiste wettelijk belang voor vergunningverlening.

5.3 Staat van instandhouding

Binnen het plangebied zijn meerdere beschermde soorten vastgesteld waarvoor mitigerende en compenserende maatregelen noodzakelijk zijn, waaronder huismus (*Passer domesticus*), spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en de gebouwbewonende vleermuissoorten gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

Hieronder wordt de landelijke en lokale staat van instandhouding beschreven, gevolgd door de beoordeling van de effecten van de voorgenomen werkzaamheden.

5.3.1 Spreeuw (*Sturnus vulgaris*)

Landelijke staat van instandhouding (SVI)

De spreeuw is een wijdverspreide vogelsoort die voorkomt in zowel stedelijk gebied als agrarische landschappen. Ondanks het brede voorkomen laat de soort op landelijk niveau een negatieve ontwikkeling zien. De Nederlandse broedpopulatie is sinds 1990 sterk afgenomen. De staat van instandhouding van de spreeuw wordt daarom beoordeeld als zeer ongunstig als broedvogel en matig ongunstig als niet-broedvogel.

Lokale staat van instandhouding (LSI)

Binnen het projectgebied is één nestplaats van de spreeuw vastgesteld. De soort maakt gebruik van nestgelegenheid in gebouwen en foerageert in de omliggende groenstructuren en open ruimten. In de omgeving van het projectgebied is geschikt foerageergebied aanwezig en worden tijdelijke en permanente nestvoorzieningen gerealiseerd ter vervanging van de verloren nestgelegenheid. Hierdoor blijft voldoende geschikt leefgebied beschikbaar voor de soort.

De lokale staat van instandhouding wordt als stabiel beoordeeld. De aangetroffen nestplaats maakt onderdeel uit van een groter netwerk van nestlocaties binnen de bebouwde omgeving van Marknesse. Door het realiseren van tijdelijke en permanente nestvoorzieningen blijft de functionaliteit van het leefgebied behouden en wordt een verslechtering van de lokale staat van instandhouding voorkomen.

5.3.2 Huismus (Passer domesticus)

Landelijke staat van instandhouding (SVI)

De huismus is een karakteristieke soort van de bebouwde omgeving en komt verspreid door heel Nederland voor. Desondanks is de landelijke populatie in de afgelopen decennia afgenomen als gevolg van onder andere verlies van nestgelegenheid en afname van geschikt leefgebied. De staat van instandhouding van de huismus wordt daarom als zeer ongunstig beoordeeld.

Lokale staat van instandhouding (LSI)

Binnen het projectgebied zijn meerdere nestplaatsen van de huismus aanwezig. Deze nestplaatsen maken onderdeel uit van een lokale populatie die gebruik maakt van een netwerk van nestlocaties, foerageergebieden en dekking binnen de bebouwde omgeving van Marknesse. In de directe omgeving zijn tuinen, erven en groenstructuren aanwezig die geschikt zijn als leefgebied voor de soort.

De lokale staat van instandhouding wordt als stabiel beoordeeld. De aanwezige nestplaatsen zijn niet geïsoleerd, maar maken onderdeel uit van een groter functioneel netwerk binnen de omgeving. Door het realiseren van tijdelijke en permanente nestvoorzieningen blijft voldoende nestgelegenheid beschikbaar en blijft de functionaliteit van het leefgebied behouden. Hierdoor wordt een verslechtering van de lokale staat van instandhouding voorkomen

5.3.3 Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)

Landelijke staat van instandhouding (SVI)

De gewone dwergvleermuis is een wijdverspreide vleermuissoort die voorkomt in zowel stedelijke als landelijke gebieden. De soort maakt gebruik van uiteenlopende verblijfplaatsen in gebouwen, waaronder spouwmuren, dakconstructies, gevelbetimmeringen en andere besloten ruimten. De landelijke staat van instandhouding wordt formeel als onbekend beoordeeld. Er zijn onvoldoende gegevens beschikbaar over onder meer populatieomvang, verspreidingstrends en habitatkwaliteit om een definitieve beoordeling van de landelijke staat van instandhouding vast te stellen.

Lokale staat van instandhouding (LSI)

Binnen het projectgebied zijn verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Deze verblijfplaatsen maken onderdeel uit van een groter netwerk van verblijfplaatsen binnen de bebouwde omgeving van Marknesse. De soort wisselt gedurende het jaar regelmatig tussen verschillende verblijfplaatsen en is afhankelijk van de functionele samenhang van dit netwerk. De omgeving van het projectgebied biedt geschikt foerageergebied en bevat alternatieve verblijfsmogelijkheden binnen de bebouwde omgeving.

De aangetroffen verblijfplaatsen vormen onderdeel van een groter functioneel netwerk en de soort is niet afhankelijk van één afzonderlijke verblijfplaats. Door het tijdig realiseren van tijdelijke verblijfplaatsen en het aanbrengen van permanente voorzieningen blijft de functionaliteit van het netwerk van verblijfplaatsen behouden. Daarnaast blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. Hierdoor wordt een verslechtering van de lokale staat van instandhouding voorkomen. De lokale staat van instandhouding wordt daarom als stabiel beoordeeld.

5.3.4 Laatvlieger (Eptesicus serotinus)

Landelijke staat van instandhouding (SVI)

De laatvlieger is een gebouwbewonende vleermuissoort die verspreid voorkomt in Nederland en voornamelijk gebruik maakt van gebouwen als verblijfplaats. De soort is sterk afhankelijk van geschikte verblijfplaatsen in bebouwd gebied en wordt gekenmerkt door een relatief hoge plaatstrouw. De landelijke staat van instandhouding van de laatvlieger wordt beoordeeld als matig ongunstig.

Lokale staat van instandhouding (LSI)

Binnen het projectgebied is een verblijfplaats van de laatvlieger vastgesteld. Deze verblijfplaats maakt onderdeel uit van het lokale netwerk van verblijfplaatsen binnen de bebouwde omgeving van Marknesse. De laatvlieger maakt gebruik van relatief grote en stabiele verblijfplaatsen en is gevoeliger voor verstoring dan veel andere gebouwbewonende vleermuissoorten. Daarnaast is de soort afhankelijk van geschikt foerageergebied in de omgeving van de verblijfplaats.

Door het tijdig realiseren van tijdelijke verblijfplaatsen en het aanbrengen van permanente voorzieningen blijft de functionaliteit van het verblijfplaatsennetwerk behouden. Ook blijft geschikt foerageergebied in de omgeving aanwezig. Hierdoor wordt een verslechtering van de lokale staat van instandhouding voorkomen. De lokale staat van instandhouding wordt daarom als stabiel beoordeeld.

5.3.5 Effecten op de staat van instandhouding

De voorgenomen werkzaamheden leiden zonder maatregelen tot het tijdelijk of permanent verdwijnen van nest- en verblijfplaatsen van spreeuw, huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Hierdoor kan de functionaliteit van het leefgebied afnemen en kunnen negatieve effecten optreden op de lokale populaties.

Om deze effecten te voorkomen worden voorafgaand aan de werkzaamheden tijdelijke alternatieve nest- en verblijfplaatsen gerealiseerd. Daarnaast worden bestaande verblijfplaatsen gefaseerd en buiten kwetsbare perioden ongeschikt gemaakt. Hiermee wordt voorkomen dat individuen aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden en blijven voldoende alternatieve verblijfsmogelijkheden beschikbaar.

In de eindsituatie worden permanente nest- en verblijfvoorzieningen gerealiseerd. Deze voorzieningen voldoen aan de compensatieopgave en overschrijden deze voor alle aangetroffen soorten. Hierdoor blijft de functionaliteit van het leefgebied behouden en wordt het aanbod aan nest- en verblijfplaatsen duurzaam versterkt.

Gelet op de aard en omvang van de werkzaamheden, de getroffen mitigerende en compenserende maatregelen en de aanwezigheid van geschikt leefgebied in de omgeving, blijft de functionaliteit van het leefgebied voor de betrokken soorten behouden. De lokale populaties van spreeuw, huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger kunnen daardoor duurzaam in het gebied aanwezig blijven.

Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat de voorgenomen werkzaamheden, in combinatie met de beschreven maatregelen, niet leiden tot een verslechtering van de lokale staat van instandhouding van de aanwezige soorten. Tevens doen de werkzaamheden geen afbreuk aan het bereiken en behouden van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten.

Literatuur

BIJ12 (2024). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus), versie 2.0.* BIJ12 – Provincies. Beschikbaar via: https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf

Zoogdiervereniging. (z.d.). *Gunstige staat van instandhouding*. Geraadpleegd op 3 maart 2026, van https://www.zoogdiervereniging.nl/wat-we-doen/bijzondere-themas/wettelijke-bescherming/gunstige-staat-van-instandhouding

Cornelissen, T. (2025, november). *Ecologisch onderzoek Mercatus: Emmeloord Reijdersant, Pilotenweg, Schouwstraat & Barkstraat* (Rapportnr. LBF-2025-097). Landschapsbeheer Flevoland.

Bijlage

Bijlage 1 adressen Mercatus

Straatnaam	Huisnr.	Postcode	Plaats	PMC-nummer
Lange Voor	36	8316 BG	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	38	8316 BG	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	40	8316 BG	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	42	8316 BG	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	43	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	44	8316 BG	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	45	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	46	8316 BG	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	47	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	48	8316 BG	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	49	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	50	8316 BG	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	51	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	53	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	54	8316 BH	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	55	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	56	8316 BH	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	57	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	58	8316 BH	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	59	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	60	8316 BH	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	61	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	62	8316 BH	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	63	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	64	8316 BH	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	65	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	66	8316 BH	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	67	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	68	8316 BH	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	69	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	71	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	73	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	75	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647
Lange Voor	77	8316 BC	MARKNESSE	PMC-85647

Landschapsbeheer Flevoland

Landschapsbeheer Flevoland
Botter 14-03, 8232 JP Lelystad
0320-294939
flevoland@landschapsbeheer.net
www.landschapsbeheerflevoland.nl

Na het lezen van deze rapportage kunnen er vragen zijn of punten die wat extra toelichting verdienen. We denken graag mee en lichten alles toe waar nodig is.

Wil je meer weten over onze projecten, activiteiten of mogelijkheden voor andere samenwerking? Neem contact op of kijk op onze website. We praten en denken graag mee over nieuwe ideeën.